

HAYAL VE GERÇEK ARASINDA BALAKİAN'IN KARA KÖPEĞİ - ŞALOM - 27 NİSAN 2016

Umut UZER

Blog No: 15
28.04.2016

ŞALOM, 27 Nisan 2016

Holokostun tarihi bir gerçek olduğundan şüphe duymayan birçok Türk aydınının Ermeni soykırım iddialarına şüpheyle bakmalarının sebebi nedir acaba?

Sanırım bu durumun başlıca nedenlerinden biri, Balkan Savaşları, I. Dünya Savaşı ve Kurtuluş Savaşı esnasında ölen Türklerin ısrarla göz ardı ediliyor olmasıdır.

Bir başka sebep ise intikam amacıyla cinayete kurban giden devlet adamlarına ve diplomatlara karşı en küçük bir acıma hissi ya da pişmanlık ifadesinin zikredilmemiş olmasıdır.

Burada üçüncü bir sebepten bahsedeceksek, o da sanırım Ermenilerin I. Dünya Savaşına ilişkin tarih anlatılarının son derece ırkçı kaynaklara dayanmasıdır. Hâlâ Büyükelçi Morgenthaunun anıları temel kaynak olarak gösterilirken ve bu kaynakta Türkler vahşi, barbar ve insanlıktan nasibini almamış kişiler olarak tasvir edilirken, bu kitabın ciddiyetine ve tarafsızlığına inanmak elbette güçtür. Bugünün Batı dünyasında artık hiçbir topluma karşı böyle ifadeler kullanılamazken, Ermeni soykırımı literatürünün başlıca eserinde bu tip sözler rahatça kullanılmıştır.

Ayrıca malum olduğu iddia edilen Ermeni soykırımını kanıtlayabilmek için yalan, sahte ve sonradan üretildiği kanıtlanmış, belgelere halen başvuruluyor olması da yine, Ermeni anlatısına karşı şüpheyle bakılması sonucunu doğurmaktadır. Örneğin, Atatürkün köpek yavrularına bakarken çekilmiş, son derece sevimli bir fotoğrafı, fotoşop ile değiştirilerek, Atatürk sanki açlıktan ölen ya da ölmek üzere olan Ermeni çocuklara bakıyormuş gibi tasarlanmış; Talat Paşaya bazı telgraflar atfedilmiş; Hitlerin Ermeniler ile ilgili söylediği

kanıtlanamayan bir söz tartışmasız gerçekmiş gibi sunulabilmiştir. Ayrıca birazdan daha ayrıntılı bahsedeceğim kitabında Peter Balakianın, Ermenice bilmediğini açıklamasına rağmen, birkaç yıl sonra akrabası Grigoris Balakianın Armenian Golgotha adlı kitabını nasıl Ermeniceden İngilizceye tercüme ettiği de ayrı bir soru işaretidir.

Bütün bu çarpıtmaların sebebi bir milliyetçi anlatının tek doğru ve tarihi hakikat olarak kabul edilmesinden gelmektedir. Bu bağlamda New York eyaletinde bulunan Colgate Üniversitesi İngiliz Edebiyatı Profesörü Peter Balakianın Kaderin Kara Köpeği (Black Dog of Fate) kitabından bahsetmek istiyorum. Türkçeye de çevrilen bu kitapta anılarını yazan Balakian, New York yakınlarında Teaneck ve Tenafly gibi New Jersey eyaletinde bulunan küçük şehirlerde oldukça zengin bir ailede doğup büyümesini, zaman içinde entelektüel dönüşümünde anneannesinden öğrendiği anılarının etkisini ve Ermeni kimliğini benimsemesini anlatmaktadır. Zencilerin ve Yahudilerin üye olamadığı özel bir kulübe (country club) üye olan Balakian ailesi oldukça rahat bir hayat yaşadıkları Amerikada Hıristiyan hatta Protestan olmaları sebebiyle hiçbir ayrımcılıkla karşılaşmadan konforlu bir hayat sürmüşlerdir. Ne de olsa Amerikadaki hakim unsur Protestanlardı ve Balakianlar da Ermeni Apostolik Kilisesine değil Protestan kilisesine bağlı olduklarından ve ağırlıklı olarak İngilizce konuştukları için Amerikadaki beyaz etnik gruba eklemlenebilmişlerdir.

Teyzesi New York Üniversitesinde profesör olan Peter Balakianın ilgi alanı ilk başlarda şiirdi. Zamanla Ermeni kimliğini önemseyen Balakianın babasının İstanbul doğumlu, büyükbabasının ise Tokatlı olması hikâyeyi belki Türkler için daha ilginç kılabilir ama kitapta Balakian Almanyada tıp eğitimi gören büyükbabasının I. Dünya Savaşı esnasında Osmanlı ordusunda yüzbaşı olarak görev yaptığını ve anlamakta zorluk çektiği bir şekilde, 1922 yılına kadar Türkiyede yaşadığından bahsetmektedir. Yani torun Balakian Türkiye gibi bir yerde 1922ye kadar nasıl yaşanır? sorusunu sormaktadır.

Balakianın mecburiyeti olmamasına ve yurtdışında yaşamış olmasına rağmen, yurtdışına tekrar gidebilecekken Türkiyede kalmayı tercih eden dedesi, Türk-Ermeni ilişkilerinin o kadar kötü olmadığının, torununun anlayamayacağı ölçülerde karmaşık olduğunun en güzel örneği olsa gerektir. Balakianın bu şekilde düşünmesinin sebebi de sanırım Türklerle yaşama pratiği olmayan yazarın Türk düşmanlığı hastalığına kapılmış olmasıdır.

Öyle ki, Balakian kitabında Türk toplumunu açıkça barbar olarak tanımlamakta, Türklerin, sanat, müzik ve mutfaklarının dolayısıyla tüm kültürlerinin kendilerinden çalma olduğunu iddia edebilmektedir. Ayrıca, yazarın anneannesinden aktardığına göre, kötü ruhlar sadece suçlulara ve Türklere aittir.

Türkçe ve Türk tarihini bilmeyen yazarın yorumlarında zaman ve mekândan kopuk ifadelere de rastlamak mümkündür. Hınçak ve Daşnak partilerini reform hareketleri olarak tanımlayan yazar, aynı zamanda 1896 yılındaki Osmanlı Bankası baskınını, ki bugünün penceresinden bakacak olursak bunu kolaylıkla terörizm olarak tanımlayabiliriz, şaşırtıcı bir şekilde eşitlik talebinin yansıması olarak görebilmektedir. Ayrıca İslamcılığın ve Osmanlıcılığın güçlü olarak mevcut olduğu İttihat ve Terakki Cemiyetini laik ve milliyetçi olarak nitelendirmesi, Ziya Gökalpin ismini hem hatalı olarak yazması ve hem de kendisini Himmlere benzetmesi son derece cahil bir kişiyle karşı karşıya olduğumuzu ortaya koymaktadır. Ne I. Dünya Savaşı, ne II. Dünya Savaşı üzerine ciddi bir okuma yapmadığı

açık olan yazar, bilimsellikten çok duyguları ile yazmayı tercih etmiş, tarih konusunda eğitiminin bulunmamasının sonuçları bariz bir şekilde ortaya çıkmıştır. Ancak bu eksiği kapatmak için ciddi bir çalışma da yapmamıştır.

Aflon (Afyonu kastediyor olmalı) ve Erzeroum gibi şehirlerden bahsettiği kitapta, İngilizcesi Tbilisi olan şehri Tiflis[1] olarak nitelendirmiş, Türkçede bulunmayan Arapça bir sözcük olan suk (çarşı) kelimesini Oryantalist eğilimleri sebebiyle kullanmıştır. Ayrıca Batı tarihçiliğinde hatalı bir şekilde kullanılan Ermeni vilayetleri tanımlamasını, ki Doğu ve Güneydoğu Anadolunun tamamını kapsayıp Sivasa kadar uzanır, kendisi de sorgulamadan benimsemiştir.

Sonuç olarak hayalindeki son derece vahşi Türk ve Türkiye ile Türk kültürünün tüm Hıristiyanları ve Ermenistanı yok ettiğine dair özcü bir dünya görüşü ile yazılan kitap aynı zamanda, Yemen Türküsünü de tersyüz etmiş, Türkiyede yaşayan hemen herkesin ne için yazıldığını iyi bildiği bu ağıtın, Ermeni ölüm yürüyüşü için yazıldığını iddia etmiştir. Ayrıca Sevre özlem duyduğunu açıkça yazan Balakian, Atatürkün ricası ile Karabağın Azerbaycana verilmesi için Sovyetler Birliğini ikna ettiğini, böylece Orta Asyaya koridor açıldığı iddiasını ortaya koyarak sanki Rusların Türkiyenin çıkarını kendi çıkarlarının önüne koyduğu sonucunu getirecek anlamsız ve tarihi olgulardan uzak ifadeler de kullanabilmiştir.

Kendi aile tarihimizin objektif bir şekilde sunulmasının zor olduğu gerçeğinin ötesinde, bir de duygusal yaklaşımlar ve bilgisizlik devreye girdiği zaman Kaderin Kara Köpeğini bir anı kitabından çok roman gibi okumanın daha doğru olduğu düşüncesindeyim. Ancak burada Türk karşıtlığının umursamazca kullanıyor olmasının, günümüz dünyası açısından kabul edilmez olduğunu hatırlamakta da fayda görüyorum.

Türkler ve Ermenilerin yüzyıllarca süren birliktelikleri doğaldır ki, çok çeşitli alanlarda ortaklıklar ve benzerlikler yaratmıştır. Pek çok açıdan birbirine çok benzeyen bu iki halkın yeniden yakınlaşmasının yolu, Türklerle birlikte yaşama kültürüne sahip Türkiye Ermenilerinden geçmektedir. Diaspora aşırıcılığına karşı Türkiye Ermenilerinin dengeleyici bir rol oynayacağına samimi bir şekilde inandığımı da burada belirtmek isterim.

---

[1] Ermeniler de Tiflise Tiflis demektedir. Ayrıca şehrin geçmişte bir Ermeni şehri olduğuna, Ermenilerin şehrin imarında büyük etkisinin bulunduğuna inanmaktadırlar. Büyük ihtimalle bu sebepten dolayı, İngilizce bile yazsa Balakianın Tbilisi yerine Tiflis ifadesini kullanmaktadır.

About the author:

To cite this article: Umut UZER. 2026. "HAYAL VE GERÇEK ARASINDA BALAKİAN □□□ KARA KÖPEĞİ - ŞALOM - 27 NİSAN 2016." Center For Eurasian Studies (AVİM), Blog No.2016 / 15. April 28. Accessed November 22, 2026. https://avim.org.tr/Blog/HAYAL-VE-GERCEK-ARASINDA-BALAKIAN-IN-KARA-KOPEGI-SALOM-27-NISAN-2016

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır